Klasifikace rizikového a patologického novorozence

Mgr. Štěpánka Vybíralová

Rizikový novorozenec

- riziko pro zdraví novorozence může být přítomno kvůli různým faktorům během těhotenství, porodu nebo po něm
- dítě, které vykazuje určité známky zvýšené zranitelnosti, ale ne nutně přítomnost vážné patologické změny

Rizikové faktory zahrnují:

- předčasný porod
- nízká porodní hmotnost
- vystavení infekcím nebo toxickým látkám v prenatálním období
- genetické predispozice k některým onemocněním

Patologický novorozenec

- vykazuje přítomnost klinických abnormalit nebo poruch, které vyžadují specializovanou lékařskou péči
- termín označuje novorozence, kteří mají zjevné zdravotní problémy, ať už vrozené nebo získané během těhotenství či porodu
- patologické stavy mohou zahrnovat vrozené vady, závažné infekce, respirační nebo kardiovaskulární problémy

Klasifikace rizikového novorozence

Riziko spojené s předčasným porodem

Předčasně narozený novorozenec (narozený před 37. týdnem těhotenství) je vystaven vyššímu riziku zdravotních problémů

Faktory rizika:

- nezralost orgánů (zejména dýchacího a trávicího systému)
- náchylnost k infekcím
- potíže s regulací tělesné teploty

Riziko spojené s nízkou porodní hmotností

Novorozenec s nízkou porodní hmotností (pod 2500 g) může mít zvýšené riziko komplikací, jako jsou:

- hypoglykemie (nízká hladina cukru v krvi)
- problémy s termoregulací
- dýchací potíže (např. syndrom respirační tísně)
- vývojové zpoždění

Riziko z porodních komplikací

Porodní trauma: poškození při porodu, jako jsou fraktury, krvácení do mozku nebo poranění nervů

Asfyxie: nedostatek kyslíku při porodu, který může vést k poškození mozku a orgánů

(a) (b)

Riziko infekcí

- mohou mít závažné následky, zejména u předčasně narozených dětí nebo novorozenců s nízkou porodní hmotností
- může jít o septikémii, pneumonii nebo infekce močových cest

Riziko genetických a metabolických poruch

- genetické abnormality, jako jsou chromozomální vady (Downův syndrom, Turnerův syndrom)
- vrozené metabolické poruchy (fenylketonurie, cystická fibróza) mohou zvyšovat riziko komplikací

Klasifikace patologického novorozence

Patologie respiračního systému

- syndrom respirační tísně (RDS) je častý u předčasně narozených novorozenců kvůli nezralosti plic a nedostatku surfaktantu
- pneumonie a aspirace mekonia mohou vést k vážným respiračním problémům

Patologie kardiovaskulárního systému

- kardiorespirační insuficience může být přítomna u novorozenců s vrozenými srdečními vadami
- patentní ductus arteriosus (PDA) nebo jiné vrozené vady, které mohou způsobit zhoršení cirkulace a srdečního selhání

Patologie neurologického systému

- intrakraniální krvácení - může vzniknout u předčasně narozených novorozenců, kteří jsou náchylní k poruchám cév v mozku
- hypoxicko-ischemické poškození mozku - způsobeno nedostatkem kyslíku při porodu (asfyxie)
- vrozené vývojové vady - např. hydrocefalus, anencefalie, nebo spina bifida

Lumbar spina bifida with hydrocephalus (Q05.2)

Lumbar spina bifida without hydrocephalus (Q05.7)

Patologie trávicího systému

- vrozené poruchy jako atresie jícnu nebo malrotace střev mohou být příčinou chirurgických zákroků v novorozeneckém období
- pankreatická insuficience nebo neonatální žloutenka mohou být známkou problémů s metabolismem

Patologie hematologického systému

- hemolytická nemoc novorozence (např. způsobená inkompatibilitou Rh faktoru nebo AB0 skupin) může vést k anémii a žloutence
- vrozené trombocytopatie nebo poruchy srážlivosti mohou způsobit riziko krvácení

Patologie imunitního systému

- imunitní nedostatečnost u novorozenců s genetickými nebo metabolickými poruchami, které mohou ovlivnit funkci imunitního systému (např. imunodeficience)
- sepse nebo jiné závažné infekce mohou vést k sepsi a multiorgánovému selhání

Včasná diagnostika a péče

Screeningové testy

- různé novorozenecké screeningy (např. testy na vrozené metabolické poruchy, sluchový screening) pomáhají včas identifikovat patologické stavy

Monitorování vitálních funkcí

- pokročilé sledování srdečního rytmu, dechové frekvence a dalších parametrů je zásadní pro diagnostiku rizikového nebo patologického stavu

Multidisciplinární přístup

- péče o patologické novorozence často vyžaduje spolupráci neonatologů, pediatrů, chirurgů, neurologů a dalších specialistů